

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 6.11.2009
COM(2009) 623 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Elemente pentru un nou parteneriat între UE și țările și teritoriile de peste mări
(TTPM)**

1. INTRODUCERE

Țările și teritoriile de peste mări¹ (TTPM) sunt asociate Comunității Europene prin intermediul unui regim întemeiat pe dispozițiile părții IV a Tratatului CE și pe normele și procedurile detaliate prevăzute, în prezent, în Decizia de asociere peste mări din 27 noiembrie 2001². Totuși, această decizie a Consiliului din 2001 are la bază o abordare similară celei privind cooperarea între UE și țările ACP, în pofida diferențelor considerabile dintre statele ACP și TTPM actuale. Pentru a lansa o dezbatere deschisă pe această temă în vederea înlocuirii actualei abordări cu una care corespunde nevoilor specifice ale țărilor și teritoriilor de peste mări, potențialului și relației unice a acestora cu UE, Comisia a adoptat la 25 iunie 2008 o Carte verde privind relațiile viitoare dintre UE și țările și teritoriile de peste mări³.

Prezenta comunicare oferă o viziune de ansamblu asupra rezultatului consultării publice lansate prin această carte verde și prezintă punctul de vedere al Comisiei asupra unor elemente esențiale pentru un nou parteneriat între UE și TTPM, care să constituie baza activității ulterioare în perioada 2011-2012, în vederea înlocuirii actualei decizii de asociere peste mări, la data expirării, respectiv la 31 decembrie 2013.

În opinia Comisiei, relația specială dintre UE și TTPM ar trebui să evolueze de la abordarea clasică a cooperării pentru dezvoltare la un parteneriat reciproc pentru a sprijini dezvoltarea durabilă a TTPM și pentru promovarea valorilor și standardelor UE în lumea întreagă. Luând în considerare feedback-ul primit ca răspuns la consultarea publică, în special de la TTPM și de la cele patru state membre de care aparțin (Danemarca, Franța, Țările de Jos, Regatul Unit), Comisia consideră că ar trebui să se pună accentul pe consolidarea competitivității și a capacității de adaptare a TTPM, precum și pe cooperarea cu alți parteneri, ținând cont, în același timp, de diversitatea TTPM.

2. CONSULTARE PUBLICĂ CU PRIVIRE LA RELAȚIILE VIITOARE DINTRE UE ȘI TTPM

Cartea verde a lansat o consultare publică care a avut loc în perioada 1 iulie – 17 octombrie 2008⁴, iar Comisia a organizat, în data de 3 octombrie 2008, la Bruxelles, o conferință a persoanelor interesate⁵ pentru a prezenta aspectele tratate în cartea verde. Mai mult, Comisia, TTPM și statele membre de care aparțin TTPM au discutat pe marginea cărții verzi în cadrul Forumului anual al TTPM care s-a desfășurat la 28 și 29 noiembrie 2008⁶.

Contribuțiile primite ca răspuns la cartea verde, precum și discuțiile din cadrul conferinței părților interesate și Forumului TTPM 2008 au evidențiat un consens amplu între părțile direct implicate asupra unui număr de chestiuni cu caracter general⁷. Un punct de vedere comun este

---

¹ Țările și teritoriile în cauză sunt enumerate în anexa II la Tratatul CE. Cu toate acestea, regimul de asociere nu s-a aplicat niciodată în Bermuda, în conformitate cu dezideratul Guvernului Bermudei.

² Decizia 2001/822/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2001, JO L 314, 30.11.2001, p. 1. Decizie modificată ultima dată prin Decizia 2007/249/CE a Consiliului (JO L 109, 26.4.2007, p. 33).

³ COM(2008) 383 final.

⁴ <http://ec.europa.eu/development/how/consultation/index.cfm?action=viewcons&id=3841>

⁵ http://ec.europa.eu/development/geographical/regionscountries/regionscountriesocts_en.cfm

⁶ http://ec.europa.eu/development/geographical/regionscountries/regionscountriesoctsforum_en.cfm

⁷ Fără a aduce atingere aspectelor specifice fiecărei contribuții, care nu sunt analizate separat în prezenta comunicare.

faptul că accentul care se pune în prezent în relațiile dintre UE și TTPM pe combaterea sărăciei nu mai corespunde realității din teren și ar trebui înlocuit cu o nouă abordare. Relația unică dintre TTPM și UE ar trebui să fie piatra de temelie a acestei noi rațiuni. Ar trebui să se țină seama în mod corespunzător de specificul TTPM, în special de dezvoltarea economică și socială, de diversitate și vulnerabilitate, precum și de importanța TTPM din perspectiva mediului înconjurător. De asemenea, obiectivul ar trebui să fie consolidarea puterii de adaptare și consolidarea competitivității, în special în regiunile în care sunt situate. Un mesaj cheie este acela că TTPM, în calitate de avanposturi ale Europei în întreaga lume, ar trebui considerate drept valori pentru UE și nu o povară.

Multe contribuții au subliniat faptul că solidaritatea dintre UE și TTPM ar trebui să se bazeze pe faptul că toți locuitorii TTPM sunt în principiu⁸ cetățeni ai UE, în calitate de resortisanți ai statelor membre de care aparțin, precum și pe legăturile strânse care rezultă din istoria comună și tradițiile constituționale. Contribuțiile susțin faptul că noua asociere ar trebui să se axeze pe potențialul TTPM, cu abordarea problemelor legate de vulnerabilitatea acestora, mai degrabă decât combaterea sărăciei. Potrivit unor contribuții, aceasta presupune, de asemenea, că TTPM nu ar trebui să fie „dezavantajate” în viitor din punct de vedere al asistenței financiare a Comunității și că accesul TTPM la finanțare ar trebui facilitat, în general.

Mai mult, consultarea publică a confirmat provocările și potențialul TTPM din punct de vedere al mediului, precum și interesele reciproce ale UE și ale TTPM în acest domeniu. Multe contribuții demonstrează importanța TTPM și a bogatei lor biodiversități ca patrimoniu de mediu mondial. De asemenea, contribuțiile sugerează faptul că TTPM ar putea fi percepute, în mod util, ca laboratoare pentru analizarea impactului schimbărilor climatice sau ca platforme de testare pentru proiecte pilot de mediu. Un număr important de persoane interesate au sugerat să se pună la dispoziție resurse specifice — și suplimentare — pentru protecția mediului în TTPM, pentru combaterea schimbărilor climatice și pentru reducerea riscului de calamități.

Deși există o cerere generală pentru intensificarea „parteneriatului” dintre UE și TTPM, foarte puține contribuții tratează aspectele privind responsabilitățile efective ale TTPM în situația unui astfel de parteneriat. Pe de altă parte, numeroase reacții lansează apelul ca TTPM să fie luate în considerare într-o măsură mai mare și să fie implicate direct în procesul decizional al UE în domeniile care le-ar putea afecta.

Mai multe contribuții indică necesitatea sprijinirii TTPM pentru a deveni mai competitive, de exemplu prin crearea unor centre de excelență, prin consolidarea cooperării și integrării regionale, prin întărirea rolului pe care TTPM l-ar putea asuma în calitate de avanposturi ale UE în regiunile respective, prin simplificarea regulilor de origine și a cerințelor sanitare și fitosanitare pentru importul în Comunitate etc. Fără a aduce atingere importanței pe care o acordă cooperării regionale, se pare că gradul de participare a țărilor și teritoriilor de peste mări în procesul de integrare regională, atunci când este posibil, depinde de avantajele reale pe care aceasta le-ar aduce pentru fiecare partener.

---

⁸ În conformitate cu articolul 17 din Tratatul CE, este cetățean al Uniunii orice persoană care are cetățenia unui stat membru. De fapt, toți cetățenii Groenlandei, ai TTPM franceze și olandeze au, de asemenea, în mod automat, cetățenia statului membru de care aparțin și sunt prin urmare cetățeni ai UE. Cu începere din 21 mai 2002, cetățenii tuturor TTPM britanice sunt, de asemenea, cetățeni britanici, însă pot renunța la această cetățenie pentru a fi exclusiv cetățeni ai teritoriilor britanice de peste mări.

În aproape toate contribuțiile se face apel la un nou cadru care să țină seama în mod corespunzător de diversitatea TTPM. În special în ceea ce privește aspectele comerciale, sunt evidențiate diferitele situații cu care se confruntă TTPM. În consecință, s-a manifestat o puternică cerere pentru o mai mare flexibilitate în tratarea provocărilor specifice TTPM. Cu toate acestea, mai multe contribuții care solicitau o mai mare diversificare subliniază în același timp importanța menținerii unui cadru general coerent pentru toate țările și teritoriile de peste mări.

3. UN NOU PARTENERIAT ÎNTRE UE ȘI TTPM

În concordanță cu obiectivul asocierii TTPM la Comunitate în temeiul articolului 182 din Tratatul CE, rațiunea care a stat la baza deciziei de asociere peste mări din 2001 trebuie acum înlocuită cu o abordare modernă, luând în considerare în mod special consensul TTPM și al statelor membre de care aparțin asupra ideii că solidaritatea dintre UE și TTPM ar trebui să se fundamenteze pe relația unică între acestea și pe apartenența la aceeași „familie europeană”.

În acest sens, Comisia consideră că rațiunea generală a asocierii ar trebui să fie asigurarea dezvoltării durabile a TTPM, precum și contribuția la promovarea valorilor și standardelor UE în lumea întreagă. Pe de o parte, solidaritatea necesară din partea UE către locuitorii TTPM — în principiu cetățeni europeni în calitate de cetățeni ai statelor membre de care aparțin — presupune promovarea de către UE a dezvoltării durabile a TTPM, sub aspect economic, social și de mediu. Pe de altă parte, această relație specială, precum și prezența TTPM pe întreg globul poate transforma asocierea acestora la UE într-un canal privilegiat pentru promovarea valorilor și standardelor pe o bază geografică cât mai largă. Așadar, Comisia consideră că viitoarea relație ar trebui să se caracterizeze în principal prin reciprocitate și să fie fundamentată pe interese comune.

Având în vedere această nouă rațiune, viitoarea asociere ar trebui să aibă ca obiectiv consolidarea competitivității TTPM, întărirea capacității de adaptare și promovarea cooperării TTPM cu alți parteneri din regiunile de origine, din UE și din alte părți. Aceasta nu mai implică o relație între donator și partenerul de ajutor, așa cum se întâmplă în prezent, însă este nevoie de un nou cadru de cooperare.

În această privință, politicile interne ale Comunității și în special politica regională oferă exemple interesante. Aceasta nu înseamnă că aceste politici sau părți ale acestora ar trebui aplicate ca atare TTPM sau că TTPM ar trebui incluse în sfera de aplicare a acestor politici. În schimb, normele și procedurile detaliate pentru asocierea TTPM la Comunitate după 2013 ar trebui să se fundamenteze în continuare pe articolul 187 din Tratatul CE, însă ar trebui să se inspire din formulele de succes urmate în punerea în aplicare a politicilor interne ale Comunității.

Astfel, este deosebit de important ca politica regională a Comunității să se aplice în fiecare din cele 271 regiuni ale UE, în sensul că politica regională constituie un cadru unic de politică, care poate răspunde, în egală măsură, marii diversități a acestor regiuni. De asemenea, ar trebui să se acorde o atenție specială strategiei UE privind regiunile ultraperiferice, care este rezultatul unei abordări globale și coerente la nivelul tuturor politicilor Comunității.

Evoluția actualei relații dintre donator și partenerul de ajutor spre un nou parteneriat ar trebui să ducă la schimbarea modului în care TTPM primesc asistență financiară cu începere din

2014, fără a aduce atingere discuțiilor cu privire la viitorul cadru financiar. În acest sens, fondurile structurale ar putea servi drept sursă de inspirație, în special abordarea strategică a politicii de coeziune și concentrarea tematică și financiară aferentă în perioada de programare curentă. Mai mult, așa cum este de cele mai multe ori cazul astăzi, asistența financiară a Comunității către TTPM ar trebui să aibă ca obiectiv unic cofinanțarea programelor. Într-adevăr, contribuțiile din partea TTPM sau a statelor membre de care aparțin asigură o mai mare asumare a programelor de către TTPM.

Fără a aduce atingere celor de mai sus, Comisa recunoaște faptul că menținerea unei abordări de combatere a sărăciei în unele TTPM ar putea fi întemeiată, având în vedere că unele TTPM sunt în prezent eligibile pentru asistență oficială pentru dezvoltare⁹. Cu toate acestea, nevoile de dezvoltare reale ale TTPM în discuție ar trebui evaluate în raport cu cele ale celorlalți parteneri ai UE în domeniul ajutoarelor, iar o listă ar trebui întocmită în consecință. Așadar, Comunitatea ar trebui să furnizeze ajutor de dezvoltare unui număr restrâns de TTPM, atunci când este necesar. Bineînțeles, aceasta nu ar trebui să influențeze eligibilitatea TTPM pentru alte forme de asistență financiară în vederea sprijinirii obiectivelor asocierii TTPM-CE.

3.1. Trei obiective centrale adaptate specificului TTPM

3.1.1. Consolidarea competitivității

Promovarea competitivității în TTPM ar trebui să fie unul din obiectivele centrale ale asocierii viitoare între TTPM și UE. Prin vizarea factorilor care asigură competitivitatea, precum educația și formarea profesională, progresul tehnologic și inovația, tehnologiile informației și comunicațiilor, stabilitatea macroeconomică, statul de drept, buna guvernare (inclusiv în domeniul fiscal), instituțiile transparente, cu o bună funcționare, precum și cadrul de politică temeinic pentru sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii, în special în identificarea surselor de tehnologie și în dezvoltarea proiectelor de investiții, precum și gestionarea durabilă și valorificarea activelor de mediu, TTPM și-ar putea mări potențialul de a deveni centre de excelență regională. Cooperarea bine definită a comunităților de afaceri joacă un rol important în această privință.

3.1.2. Consolidarea capacității de adaptare

Al doilea obiectiv principal ar trebui să fie reducerea vulnerabilității TTPM, mai degrabă decât combaterea sărăciei, așa cum se întâmplă astăzi. Răspunsurile la cartea verde au indicat neajunsurile abordării tradiționale a cooperării pentru dezvoltare aplicată în prezent pentru tratarea provocărilor reale din TTPM. Este esențial să se îmbunătățească capacitatea de adaptare a TTPM, în contextul în care vulnerabilitatea acestora îngreunează dezvoltarea potențialului lor.

Fără a aduce atingere situației specifice a țărilor și teritoriilor de peste mări cel mai puțin dezvoltate, viitoarea asociere ar putea așadar să se concentreze pe îmbunătățirea capacității TTPM de a răspunde la șocurile economice, la dependența de energie și la provocările de mediu, precum și la extrema vulnerabilitate la consecințele calamităților naturale.

---

⁹ Anguilla, Mayotte, Montserrat, Sfânta Elena, Insulele Turks și Caicos și Wallis și Futuna.

3.1.3. *Promovarea cooperării*

Promovarea cooperării între TTPM și alți parteneri ar trebui să fie al treilea obiectiv cheie de urmărit în cadrul viitoarei asocieri. O astfel de cooperare consolidează nu numai dezvoltarea durabilă a TTPM, ci este, de asemenea, esențială, pentru ca TTPM să poată contribui la promovarea valorilor și standardelor UE în lumea întreagă, mai ales în țările învecinate.

În special în contextul proceselor de integrare regională aflate în desfășurare în regiunile ACP și al acordurilor de parteneriat economic dintre UE și regiunile ACP, integrarea TTPM pe piețele regionale și mondiale, precum și cooperarea activă a acestora cu alți parteneri, ori de câte ori este posibil, sunt elemente esențiale pentru valorificarea dezvoltării durabile și pentru a beneficia pe deplin de efectele pozitive ale globalizării, reducând la minim efectele negative. O cooperare consolidată ar contribui, de asemenea, la creșterea capacității TTPM de abordare a vulnerabilității acestora, de exemplu prin economii de scară, inițiative regionale de reducere a riscului de calamități sau protejarea transfrontalieră a mediului. Mai mult, ar consolida schimburile culturale și ar contribui la o mai bună înțelegere reciprocă, la respectarea diversității și la promovarea valorilor de bază. De asemenea, ar putea permite ca expertiza TTPM să îndeplinească un rol în sprijinul pe care UE îl acordă țărilor în curs de dezvoltare.

3.2. **Principii și axe ale cooperării care reflectă o nouă abordare**

Pentru a atinge cele trei obiective descrise anterior, care se întrepătrund în mare parte, Comisia a identificat principiile și axele cooperării. Acestea nu sunt relevante în aceeași măsură pentru fiecare țară și teritoriu de peste mări, ci trebuie privite din perspectiva situației specifice TTPM. Mai mult, fără a aduce atingere următorului cadru financiar, ar trebui analizate modalitățile cele mai adecvate prin care Comunitatea ar putea acorda asistență tehnică și financiară, în vederea atingerii obiectivelor asocierii, luând în considerare coordonarea cu instrumentele financiare pentru regiunile ultraperiferice limitrofe, pentru statele ACP sau pentru țările terțe relevante. Mai mult, se poate pune întrebarea dacă TTPM pot fi identificate mai bine în cadrul programelor comunitare orizontale, la care au acces în principiu, în mod similar identificării directe sau indirecte a regiunilor ultraperiferice în anumite cazuri (ca de exemplu, programul specific „capacitate” din cadrul celui de Al șaptelea program-cadru de cercetare).

Mai mult, dat fiind că adesea TTPM pun accent pe dificultățile pe care le întâmpină ca urmare a capacităților instituționale limitate, din cauza dimensiunii lor reduse, depășirea problemelor de acest tip ar trebui să fie o prioritate pentru TTPM și statele membre de care aparțin, recurgând, dacă este necesar la sprijinul UE. Similar, TTPM (și/sau statele membre de care aparțin) ar trebui să se doteze cu capacitățile necesare pentru a urma evoluțiile de politică UE relevante și pentru a culege date statistice, lucru esențial pentru stabilirea unui diagnostic consolidat al situației sociale, economice și de mediu a TTPM, în vederea dezvoltării ulterioare a politicilor și strategiilor corespunzătoare.

3.2.1. *Centre de excelență și expertiză*

Pe baza unei identificări clare a oportunităților și provocărilor unei țări sau ale unui teritoriu de peste mări în regiunea sa, viitoarea asociere ar trebui să stimuleze definirea unui cadru de politică pentru o strategie de creștere cu o componentă externă, ca urmare a unei abordări participative între autoritățile publice, sectorul privat și societatea civilă.

De îndată ce avantajele comparative ale unei țări sau ale unui teritoriu de peste mări au fost identificate, viitoarea asociere ar trebui să furnizeze mijloacele prin care TTPM să poată dezvolta pe mai departe aceste avantaje, cel puțin până la nivelul standardelor UE, în vederea împărtășirii excelenței și expertizei dobândite cu alte TTPM, țări învecinate și, în special, țări în curs de dezvoltare, precum și cu alți parteneri interesați. De asemenea, excelența și expertiza ar putea fi împărtășite cu UE ori de câte ori acest lucru este relevant.

3.2.2. *Norme și standarde UE*

Pe lângă promovarea centrelor de excelență ale TTPM, viitoarea asociere ar trebui să încurajeze și să asiste toate TTPM (din punct de vedere financiar sau sub alte aspecte) pentru „a actualiza” legislația locală în domeniile de politică relevante la nivelul acquis-ului comunitar, atunci când este cazul. Actualizarea în acest sens trebuie să se realizeze întotdeauna pe o bază voluntară. Aceasta ar putea duce la respectarea unor standarde de mediu mai ridicate, la un mediu de afaceri mai sănătos, la creșterea capacităților de export (de exemplu prin actualizarea standardelor sanitare și fitosanitare) etc. În ceea ce privește cooperarea economică cu bunuri și servicii, actualizarea legislației locale, precum și acordarea de asistență operatorilor în vederea adaptării la noul cadru creat ar reduce eterogenitatea normativă și barierele netarifare, ar standardiza procedurile vamale și ar facilita comerțul regional și internațional, inclusiv cu UE. În domeniul fiscal, toate TTPM vizate au aderat la standarde internaționale în materie de transparență și schimb de informații, aplicarea cu rapiditate a acestor standarde fiind esențială pentru obținerea unui condiții echitabile în domeniul fiscal și pentru buna funcționare a sistemelor fiscale¹⁰.

Prin actualizarea legislației locale, TTPM ar putea deveni, de asemenea, „exemple” în regiunile lor, contribuind astfel, în cadrul unui parteneriat cu o puternică componentă de reciprocitate, la promovarea valorilor și standardelor UE. Cu toate acestea, trebuie subliniat faptul că adoptarea de către TTPM, pe o bază voluntară, a normelor și a standardelor UE într-un domeniu de politică dat nu este echivalentă cu includerea TTPM în sfera politicii comunitare relevante. Mai mult, adoptarea voluntară nu ar trebui să constituie un obstacol în calea unei integrări regionale mai strânse dacă aceasta se încadrează în politica TTPM.

Deși viitoarea asociere a TTPM nu ar trebui să ducă la aplicabilitatea directă a unei anumite politici comunitare în TTPM, ar putea fi analizată problema modului în care o țară sau un teritoriu de peste mări care a adoptat pe o bază voluntară acquis-ul comunitar într-un anumit domeniu ar putea fi implicate mai bine în dialogul cu privire la evoluțiile ulterioare ale politicii comunitare relevante, fără a aduce atingere rolului statelor membre în procesul decizional. Așadar, viitoarea asociere ar putea include mecanisme pentru dialogul de politică, plecând de la principiile și practicile existente care întruchipează relațiile trilaterale dintre Comunitate, TTPM și statele membre de care aparțin, precum și de la legătura dintre TTPM și statele membre de care aparțin.

3.2.3. *Mediu și calamități*

Unul din obiectivele politicii comunitare de mediu este promovarea măsurilor la nivel internațional pentru a trata problemele de mediu regionale sau mondiale. Această politică recunoaște deja importanța strategică a TTPM în acest domeniu, prin includerea acestora în

---

¹⁰ A se vedea Comunicarea Comisiei din 28 aprilie 2009 privind promovarea bunei guvernante în chestiuni fiscale [COM(2009) 201 final].

planurile de acțiune pentru protejarea biodiversității sau pentru combaterea schimbărilor climatice. De asemenea, TTPM oferă un potențial important pentru îmbunătățirea cunoștințelor științifice la nivel mondial în materie de biodiversitate, mediu maritim și resurse.

În urma răspunsurilor la cartea verde și luând act de mesajul Insulei Réunion¹¹, Comisia dorește să analizeze, în parteneriat cu TTPM și statele membre de care aparțin, și cu implicarea societății civile, propunerile care ar putea contribui la încadrarea TTPM pe calea dezvoltării durabile („ecologizarea economiei”) și care le-ar putea ajuta în aplicarea măsurilor de mediu (precum adaptarea la schimbările climatice, rețele ale zonelor protejate, evaluări de mediu, gestionarea deșeurilor și energii regenerabile).

Reducerea riscului de calamități este, de asemenea, o prioritate cheie care nu poate fi abordată de o singură țară sau de un singur teritoriu de peste mări. Răspunsurile sunt mult mai eficiente atunci când acțiunea se întreprinde la nivel regional sau la un nivel mai ridicat. Fără a aduce atingere acțiunii statelor membre în cauză privind includerea TTPM în planurile regionale sau internaționale, UE ar trebui să sprijine TTPM pentru ca acestea să fie avute în vedere de către organizațiile regionale relevante sau să fie luate în considerare în strategiile regionale sau mondiale din acest domeniu. Sprijinul UE pentru reducerea riscului de calamități în TTPM¹² nu se bazează numai pe solidaritatea cu TTPM — ci permite, de asemenea, ca UE să beneficieze de experiența dobândită de TTPM pentru a îmbunătăți capacitatea de reducere a riscului de calamități în cadrul UE sau în țările în curs de dezvoltare.

3.2.4. *Legături externe*

Nu există nicio îndoială că izolarea relativă reprezintă o provocare importantă pentru majoritatea, dacă nu pentru toate țările și teritoriile de peste mări. Cu toate acestea, interconectarea este un element esențial în stimularea dezvoltării economice ulterioare și în consolidarea competitivității prin cooperarea cu alți parteneri din regiunile TTPM sau din UE. Prin urmare, în cadrul viitoarei asocieri ar trebui să se acorde o atenție specială încurajării TTPM, în special a celor mai izolate, pentru rezolvarea problemelor de accesibilitate și pentru dezvoltarea tehnologiilor informației și comunicațiilor.

De îndată ce accesibilitatea TTPM este consolidată, se pot analiza mijloacele de stimulare a utilizării preponderente a facilităților de interconectare îmbunătățite. Cu toate acestea, crearea unor scheme artificiale ar trebui evitată. În acest sens, Comisia este dispusă să analizeze, de asemenea, modul în care TTPM pot dezvolta și/sau promova utilizarea porturilor maritime și a aeroporturilor, precum și a infrastructurii de transbordare și antrepozitare, prin alte mijloace decât procedura de transbordare prevăzută la articolul 36 din actuala decizie de asociere peste mări, dat fiind că în prezent nu există dovezi că această procedură are o valoare reală.

Evident, îmbunătățirea accesibilității TTPM este, de asemenea, un demers vital pentru stimularea cooperării între TTPM, țările limitrofe, UE (inclusiv regiunile ultraperiferice) și alți parteneri relevanți. Acest demers le va ajuta nu numai să identifice soluții la provocări comune, ci este esențial, de asemenea, pentru rolul țărilor și teritoriilor de peste mări în

---

¹¹ De la conferința: „Uniunea Europeană și entitățile de peste mări: strategii de combatere a schimbărilor climatice și a pierderii biodiversității”, care s-a desfășurat în La Réunion în perioada 7-11 iulie 2008 sub auspiciile președinției franceze a UE.

¹² A se vedea Strategia UE de sprijinire a reducerii riscului de dezastre în țările în curs de dezvoltare [COM(2009) 84 final], care se referă și la TTPM.

calitate de avanposturi strategice ale UE. În acest sens, cooperarea comunităților de afaceri are un potențial special pentru transferul de tehnologie, de exemplu în domeniul turismului, energiilor regenerabile sau acvaculturii.

3.2.5. Cooperarea comercială și economică

Viitoarele dispoziții privind cooperarea comercială și economică cu TPPM ar trebui să mențină preferințele tarifare nereziproce acordate în prezent TPPM. Totuși, aceasta nu ar trebui să aducă atingere oricărei revizuirii necesare, de exemplu în ceea ce privește procedura de transbordare, regulile de origine și cumularea, includerea unei dispoziții privind asigurarea aplicării preferințelor tarifare în caz de fraudă sau nereguli¹³ sau în ceea ce privește consecințele opțiunii oricărei țări sau oricărui teritoriu de peste mări (cu sprijinul statului membru de care aparține) de a participa la acordurile preferențiale speciale dintre Comunitate și alți parteneri din regiunea din care face parte cea țară sau acel teritoriu, precum acordurile de parteneriat economic¹⁴. Consecința ultimei opțiuni este că relațiile comerciale dintre cea țară sau acel teritoriu de peste mări și Comunitate ar deveni reciproce.

Dat fiind că mediul comercial al TPPM și poziția privilegiată a acestora în cadrul politicii comerciale a UE evoluează ca urmare a liberalizării multilaterale și a acordurilor de parteneriat economic cu regiunile ACP, Comisia dorește să sublinieze importanța integrării TPPM pe piețele regionale și mondiale, ca supliment la alte mijloace de consolidare a competitivității TPPM și de reducere a vulnerabilității acestora. Prin urmare, TPPM situate într-o regiune ACP au fost invitate să adopte o poziție în raport cu acordurile de parteneriat economic. Cu toate acestea, integrarea regională deplină cu țările ACP ar trebui continuată numai dacă fiecare partener dorește aceasta. Așadar, viitoarea asociere ar trebui să poată să țină seama de diferențele dintre TPPM, care pot apărea ca urmare a alegerilor făcute sau, în cazul celor mai izolate TPPM, ca urmare a situației specifice a acestora.

În orice caz, TPPM trebuie să respecte în continuare obligațiile relevante impuse țărilor terțe în ceea ce privește comerțul, întrucât nu fac parte din piața unică. Cu toate acestea, viitoarea asociere ar înlesni țărilor și teritoriilor de peste mări respectarea acestor obligații, prin încurajarea și asistarea lor în procesul de actualizare a standardelor interne.

Mai mult, Comisia este de acord cu modernizarea regulilor de origine pentru TPPM. Luând în considerare procesul de reformă în desfășurare și importanța simplificării, transparenței și a capacității de gestionare, modernizarea de acest tip ar avea drept rezultat un set de reguli de origine specifice pentru o țară sau un teritoriu de peste mări care s-ar aplica, în principiu, tuturor țărilor și teritoriilor de peste mări. Cu toate acestea, unele țări și teritorii de peste mări ar putea prefera să aplice, în schimb, normele aplicabile comerțului dintre vecinii lor ACP și UE, pentru a menține posibilitatea cumulării originii TPPM-ACP în regiunea în care se află.

---

¹³ Ca în Sistemul Generalizat de Preferințe (SGP) și acordurile de parteneriat economic.

¹⁴ În temeiul Acordului de parteneriat economic CARIFORUM-UE, țările și teritoriile de peste mări pot intra în sfera de aplicare a acordului. În cazul în care o țară sau un teritoriu de peste mări și statul membru de care aparține formulează o cerere în acest sens, Comisia își va da acordul privind includerea acelei țări sau aceluia teritoriu în acordul de parteneriat economic.

4. CONCLUZII

Comisia este de acord cu schimbarea semnificativă a modului de abordare a asocierii TTPM la UE. Această schimbare ar trebui să reflecte faptul că relația dintre ele este unică, în sensul că TTPM și UE sunt intrinsec legate, chiar dacă TTPM nu fac parte din UE ca atare. Aceasta ar trebui să se concretizeze într-un parteneriat bazat pe interese comune, reciprocitate, drepturi și obligații. În acest context, solidaritatea UE față de TTPM ar trebui să asigure dezvoltarea durabilă a acestora prin consolidarea competitivității și reducerea vulnerabilității acestora, în timp ce TTPM ar trebui să contribuie la promovarea valorilor europene.

Pentru a contribui la elaborarea unei noi strategii a UE pentru TTPM, Comisia intenționează să analizeze în detaliu următoarele aspecte, în special, înainte de a formula o propunere pentru o nouă decizie de asociere peste mări:

- principalele provocări și oportunități ale fiecărei țări și ale fiecărui teritoriu de peste mări, în mediul regional, precum și fiecare avantaj comparativ al TTPM, potențialul strategic și nivelul curent al competitivității în vederea dezvoltării unui mediu favorabil cooperării între întreprinderi și creării capacității;
- gradul de convergență între legislația locală în fiecare țară și teritoriu de peste mări și acquis-ul comunitar în domeniile de politică relevante;
- modalități posibile de îmbunătățire a accesibilității TTPM, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TCI);
- impactul și perspectivele integrării regionale și ale globalizării pentru TTPM;
- promovarea unei cooperări mai strânse în materie de mediu, *inter alia* schimbări climatice și biodiversitate, precum și reducerea riscului de calamități în TTPM;
- nevoia reală de ajutor pentru dezvoltare;
- posibilitatea unor reguli de origine specifice țării sau teritoriului de peste mări;
- posibile mecanisme de finanțare.

Scopul este de a continua și de a intensifica procesul de reflecție în cursul anului 2010 și 2011, în parteneriat cu TTPM și statele membre de care aparțin. Aceasta ar trebui să faciliteze elaborarea de propuneri legislative concrete înainte de sfârșitul anului 2013, în vederea modificării asocierii actuale.